

Prušánecký Plesk

Speciální vánoční číslo

Veselé Vánoce přeje celá redakce!

Prosinec 2020

Číslo 2

Obsah:

1) Tradice.....	2
2) Dekorace.....	8
3) Tipy na dárky.....	18
4) Vánoční recepty.....	20
5) Redakce časopisu.....	23
6) Přáníčko.....	24

TRADICE

ADVENTNÍ VĚNEC:

Čtyři svíčky, často nazývané: pastýřská, betlémská, svíce proroků a andělská. Svíčky se zapalují vždy každou neděli proti směru hodinových ručiček. Plameny svíček a zelené rostliny symbolizující život v protikladu ke studené zimě. Známe ale i věnce z pěti, nebo dokonce i více svíčkami.

HÁZENÍ STŘEVÍCEM:

Mladé dívky, toužící po vdavkách, házely na Štědrý den střevícem, v případě botou. Pokud na střevíce neměli peníze, stačilo se postavit zády k vhodným dveřím od domu a přes rameno střevíc hodit. Pokud po dopadu špička střevíce ukazovala pryč z domu, znamenalo to, že se dívka do roka vdá, pokud ale špička směřovala dovnitř, mohla si být jistá, že si alespoň jeden rok počká na svého milého.

ROZKROJENÉ JABLÍČKO:

Jablka se na podzim sklízela a skladovala jako zásoby na krušnou zimu. To nejkrásnější a nejšťavnatější se pak na Štědrý den podélně rozkrojilo, pokud jádérka připomínala hvězdičku, značilo to štěstí a zdraví, ale pokud jádérka připomínala symbol křížku, značilo to nemoc a nepříjemnosti.

Zkusíš nějakou tradici vyzkoušet?

Autorka: Adéla Horká

Sv. Mikuláš

Svatý Mikuláš byl štědrý biskup, který žil v Lýkii na přelomu 3. až 4. století. Zemřel 6. prosince, jeho štědrost si však připomínáme den předem. Mikuláš dříve chodil jen s čertem, který symbolicky strašil zlobivé děti. Anděl se k této dvojici připojil až později. Je zajímavé, že v USA se z Mikuláše zkomolením stal Santa Klaus.

Patky od vánoček

Na Štědrý den vedly mladé dívky obrovský boj o patky z vánoček. Ta, která jich do večera stihla nasbírat devět, se do roka měla vdát. Nutno podotknout, že patky se nemohly ukrojit ihned, protože by se tím stejně jako u chleba krájely „paty pánu Bohu“. Naději na věrného mládence měla jen ta nejtrpělivější.

Zdobení vánočního stromku

Málokdo ví, že předtím, než se pod vánočním stromkem začaly rozbalovat dárky, se ozdobený stromeček zavěšoval nad štědrovečerní tabuli, nejčastěji špičkou dolů. Ozdobené větvičky ale roznášeli i koledníci. V Čechách však ozdobení vánočního stromku tak, jak ho známe nyní, nemá příliš silnou tradici a jeho původ sahá teprve do 19. století.

Autorka: Anežka Hájková

LITÍ OLOVA

HISTORIE

Metoda lití olova byla vynalezena ve starověkém Řecku a dnes je nedílnou součástí nejen vánočních a novoročních tradic mnoha evropských zemí, ale taky běžnou metodou vypuzování zlých vlivů např. v Turecku. Ještě na počátku 20. století se olovo lilo prakticky v každé domácnosti a následně se z něho věštilo. Během dvou světových válek však začal být nedostatek tohoto materiálu a vánoční tradice málem upadla v zapomnění.

POSTUP

Při tradičním postupu je olovo v kovové nádobě roztaveno nad ohněm a pomalu vlito do nádoby se studenou vodou. Výsledný tvar se interpretuje jako znamení podle budoucnosti. Nebo se za pomoci svíčky nechají vrhat stíny, které jsou pak vykládány.

SKLÁDÁNÍ BETLÉMA

Betlémy, umělecká zobrazení Ježíšova narození v betlémském chlévě, se původně stavěly v kostelích. Když Josef II. Na konci 18. století nařídil uzavření některých církevních objektů, malíři a pozlacovači tak rázem přišli o práci. Aby se uživil, začali vytvářet lidové betlémy. Mezi nejkrásnější betlémy patří emchanické Krýzovy jesličky v Jindřichově Hradci.

POUŠTĚNÍ LODIČEK

Po tom, co si každý vyrobil lodičku z vlašského ořechu a vsadil do ní krátkou zapálenou svíčku, se již od pradáвна sledoval její pohyb po hladině. Pokud se udržel u břehu, nečekají dotyčného žádné změny. Točení v kruhu znamená nerozhodnost. Zhasnutá, ale nepotopená lodička zase neupřímnost. Dotyk s jinou lodičkou značí lásku a přátelství, zatímco lodička, která odplula od ostatních, symbolizuje odchod z rodiny.

ROZKVELTÁ BARBORKA

4. prosince má svátek svatá Barbora, patronka všech dívek, které se v tento den tradičně vydávaly pro větvíčky z třešňových stromů – Barbory. Pokud Barborka nejdéle do Štědrého dne rozkvetla, dávka mohla v příštím roce očekávat svatbu a krásného ženicha.

Autorka: Barbora Michálková

Jmelí

Jedním ze symbolů Vánoc je jmelí, magická rostlina, kterou již staří keltské druidové používali ve svých tajemných rituálech. Zvyk líbat pod jmelím ženy a dívky vznikl nejspíše v Anglii a odtamtud se rozšířil do celého světa. Zavěšené jmelí nosí radost, lásku a ochranu před nemocemi. Říká se, že čím více bobulí jmelí má, tím je silnější.

Ale POZOR! Takové jmelí funguje jen, pokud je darované.

Tady můžeme vidět, jak vypadá jmelí...

Vánoční cukroví

Pečení vánočního cukroví se u nás jako tradice objevilo až na začátku 19. století. Vzniklo z panáčků, kteří se vyráběli na Vánoce z ovoce a děti si s nimi mohli hrát a později je také mohli jíst. Tradice praví, že vánočního cukroví by mělo být sedm druhů.

Sudý počet lidí u stolu

Krásným a velice starým zvykem je prostírat Štědrovečerní tabuli pro sudý počet lidí. Pokud rodina čítala lichý počet, prostřelo se navíc jedno místo, které sloužilo buď pro náhodného osamělého cestujícího, nebo jako vzpomínka na ty, kteří nás opustili a už nikdy s námi k jednomu stolu nezasednou.

Ahoj, jen ti chci popřát hodně štěstí zdraví a plno dárečků pod stromečkem.

Autorka: Justína Tlachová

DEKORACE

Ozdoby na stromeček

Ozdoby na stromeček jsou ty ozdoby, které nepřehlédnete, proto musí být podle vašich představ.

My na stromečku máme skoro vždy medvídka a anděla, za mě je nejlepší medvídek, takže doporučuji medvídka :-). Bohužel jsem nemohl najít, kde ho koupit :-(. A pro někoho mlsného bych doporučoval na stromeček nějakou čokoládku :-).

Na správném stromečku nesmí chybět vánoční hvězda, světýlka a už zmiňované ozdoby.

Světýlka můžou být různobarevná, například bílá, žlutá, barevná a různých tvarů.

Autor: Dominik Kovár

Dekorace na parapet

Toto je můj vánoční svícen. Je to sklenička na šířku, je omotaná stuhou, tavnou pistolí jsem nalepil ozdobné hvězdičky. Uprostřed skleničky je čajová svíčka. Využívá se to třeba na okrasu, pro vánoční atmosféru. Kupovaná není, vyrobil jsem ji doma. Velká hvězda je z okrasného papíru a malé hvězdičky jsou z okrasné látky.

Autor: Martin Kremr

Výzdoba na zimu

Na dům se hodí světýlka. Je na vás, jaké si vyberete. Před domem, jestli máte nějaké stromek, tak na něj můžete dát světýlka. Před domem si můžete udělat sněhuláka ze dřeva, bylo by to hezké z břízy. Jestli máte na okně truhlík, tak si ho můžete vyzdobit a můžete si tam dát třeba žlutá světýlka. Veselé Vánoce!

Autor: Viktor Nešpor

Vánoční dekorace na dveře

Co je potřeba:

- karton, nebo polystyrenový kruh
- jehličí
- ozdoby na stromeček
- jestli chcete tak i takové nitky (na stromeček)
- tavnou pistoli

Postup:

Veźměte si polystyrenový kruh, nebo vystřihněte kruh z kartonu. Potom si tam nalepte tavnou pistolí větvičky a takové nitky. Nakonec si nalepte ozdoby a dozadu věnce si přidělejte, nebo nalepte háček, aby se dal věnec pověsit.

Autorka: Kristýna Pšovská

* NA SNĚHULÁKA *

SI PŘIPRAVÍME

POLEŇKA DŘEVA

PIILKU - VRTAČKU VRTAČKY

ŠMÍREL

BARVIČKY

VETVIČKY A LÉPIDLO

NA ČEPICU A SÁLU

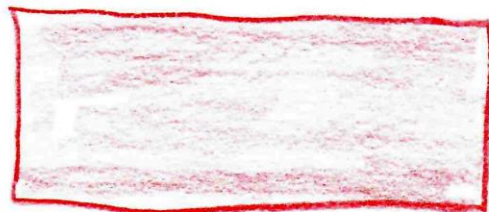
PRUH LÁTKY NEBO STARÝ SVETR

VATU NEBO KOŽEŠINU

JEHLU a NIT

NŮŽKY

VESELE VÁNOC

* VÝROBA SNEHULÁKA *

1) Na výrobu sněhuláka budeme potřebovat.

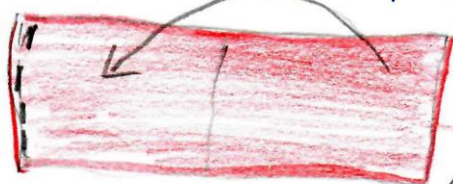
- 2 dřevěné kolečka rovného průměru, které si musíme vyřezat z polínek.

- 2) Vyřezané kolečka si otměrujeme a vyřezáme hrany, pak si vyvrtáme díry na ruky, můžeme i na kuku a břichu a šperky kolečkem slepeme.

3) Vyřezané kolečko nebo malujeme nebo malujeme zdobíme šedou čipčkou kterou si můžeme vyrobít ze dřeva nebo z vlny nebo z košíčky

PRUH Z LÁTKY - PŘEHNEME

KOŽÍČKY NALEPÍME DOLE

KULÍČKU VATY NA BAMBULU

ŠÁLU TAKÉ Z LÁTKY NEBO SVETRU

Autor: Ladislav Nosek

Ozdoba z těstovin

Budeme potřebovat: karton z tvrdého papíru, tempery, nůžky, tekuté lepidlo, těstoviny (kolínka), děrovačku, provázek (špagát)

Začneme tím, že si na karton papíru nakreslíme tvar ozdoby, potom ozdobu vystříhneme. Vezmeme si tekuté lepidlo a ozdobu potřeme, přidáme těstoviny (kolínka) a lepidlo necháme trochu zaschnout. Až bude lepidlo zaschlé, vezmeme si temperky a potřeme je vámi vybranou barvou. Necháme uschnout a nahoře uděláme díru děrovačkou, skrz díru protáhneme provázek (špagát) a uděláme uzel.

Tuto ozdobu doporučuji zavěsit na okno :)

Ozdoba z papíru

Budeme potřebovat: papír, pastelky, nebo voskovky, nůžky, tyčinkové lepidlo, třpytky, lepicí pásku (izolepu)

Na papír si nakreslíme kruh, ten následně vystříhneme. Poté si naši ozdobu vybarvíme pastelkami nebo voskovkami. Když budeme mít ozdobu vybarvenou, můžeme ji ozdobit třpytkami, ale není to nutné. Vezmeme si lepicí pásku (izolepu) a přilepíme na okno.

Tato ozdoba je lehká, bez problému zvládnou i děti ;).

Autorka: Karolína Čuprová

Vánoční ozdoby

Domácí ozdoby = mohou být vyrobeny z papíru, šišek, čokolády, papírových řetězů, dřeva, polystyrenových koulí, ale nejvíce z papíru (každý to má jinak 😊).

TIP NA OZDOBU

Potřebujeme:

- Polystyrenové koule
- Temperové barvy
- Štětec
- Jehly
- Zapalovač

Vyškrábeme teplou jehlou, nanese barvu, rozetřeme barvu, necháme uschnout, posypeme třpytkami a je to.

Autoři: Petr Chytil a Tomáš Weissberger 😊

Vánoční prostření stolu

podle Filipa Kunise

Budete potřebovat: ubrousek

ubrus (malý)

svíčku

dřevěný betlémek

adventní dekoraci

skleničku na víno

láhev vína

kytku

příbory

talířky (1 hluboký, 1 plytký)

Postup prostírání: Poskládáte ubrousek a položíte ubrus na stůl.

Položíte na ubrus talířky, do speciálně upraveného ubrousku položíte nůž a lžičkou podepřete ubrousek. Na druhou stranu ubrusu položíte vidličku. Do pozadí postavíte kytku a hned vedle kytky dáte betlémek. Za něj dáte adventní věnec. Před adventní věnec položíte svíčku. Pak jenom přidáte skleničku a láhev vína.

Hezké Vánoce přeje Filip. ☺

Návod na další straně.

Autor: Filip Kunis

TIP NA VENKOVNÍ OZDOBNÍ

Tradiční venkovní ozdobení jsou samozřejmě světýlka. Barva záleží na vás :-). Také když máte třeba okno do ulice, tak si na něj můžete zevnitř nalepit třeba po domácku vyrobené: vločky, ozdoby, hvězdy, baňky nebo něco :-). Můžete si klidně postavit sněhuláka a ozdobit ho. Záleží jen a jen na vás :-). Pokud máte před domem nějaký keř, nebo menší stromek, tak určitě využijte světýlka! Světýlka se dají využít nejen na rostliny. Také třeba na dům...

Veselé Vánoce přeje

Ondřej Humplík ☺

Autor: Ondřej Humplík

TIPY NA DÁRKY

Tipy na dárky pro ženy a muže

Doporučuji tuhle stránku, protože tam mají vše: <https://www.mall.cz/> od dárků pro děti až po dárky pro muže a ženy.

Pro ženy:

Hezkou kosmetiku, určitě potěší.

a hezké šperky

a také náramek

Pro muže:

Autorka: Sára Anna Maděryčová

Tipy na dárky

Pro děti: hračky, zvířata,
oblečení, mobil, brýle

Nakupujte na Mall.cz

Například lego:

<https://www.mall.cz/hracky?src=sug&s=pro%20d%C49B>

Autorka: Emma Nikodémová

VÁNOČNÍ RECEPTY

Recept na bramborový salát

Čas přípravy: 40 min

porcí: 6

Obtížnost: 2/3

Ingredience:

- 1 kg brambor
- 150 ml majonézy
- 150 ml bílého jogurtu
- 2 jarní cibulky
- 5 nakládaných okurek
- 3 vejce uvařená natvrdo
- 200 g šunky v celku
- ½ citronu
- sůl, pepř
- polníček na podávání

Postup:

1. Brambory umyjeme pod vlažnou vodou a uvaříme ve slupce.
2. Vychladlé brambory oloupejte a nakrájejte na menší kousky, poté vložte do mísy.
3. K bramborům přidejte majonézu a jogurt, na kostičky nakrájíme šunku a na kolečka nakrájíme jarní cibulku.
4. Vejce nakrájejte na kostičky a také je přidejte k bramborám.
5. Vše promíchejte a na závěr dochuťte solí, pepřem a šťávou z citronu podle chuti.
6. Před podáváním bramborový salát vychladíte a ozdobte ho polníčkem.

Autorka: Eliška Vašíková

RYBÍ POLÉVKA

- 400 g kapra, nebo jiné ryby
- 200 g kořenové zeleniny a sůl
- 1 cibule
- 2 zrnka pepře
- 1 bobkový list
- 1, 5 l vody
- 2 lžíce másla
- 1 lžíce hladké mouky
- petrželka
- opečené kostičky žemle

Rybu, pokrájenou zeleninu, cibuli a koření zalijeme vodou, osolíme a uvaříme. Když je ryba měkká, vyjmeme ji z vývaru, vykostíme a maso rozebereme na kousky. Z másla a mouky připravíme světlou jíškou, zalijeme částí vývaru a rozmícháme. Zbylý vývar přivedeme k varu, zahustíme jíškou a povaříme. Polévku přecedíme, přidáme maso, nakrájenou petrželku a podáváme s opečenými kostičkami žemle. Dobrou chuť.

Autor: Pavel Přikryl

NEPEČENÉ KOKOSOVÉ KULIČKY

Budeme potřebovat:

- 400 gramů pomletých piškotů
- 100 gramů kokosu
- 150 gramů másla
- 0,05 litrů rumu
- 50 gramů kakaa
- 50 gramů moučkového cukru
- 50 gramů kokosu na obalení

Postup: Ze všech ingrediencí vypracujeme těsto, a tvarujeme kuličky o průměru 2 cm a balíme v kokosu a dáme vychladit.

Autor: Michal Křivák

Losos

Příprava lososa je velmi jednoduchá a hodí se k němu téměř všechny ingredience. Díky tomu se nabízí mnoho kombinací možných úprav.

Pokud váháte, s čím lososa připravit, sázkou na jistotu je vždy citron a čerstvé bylinky. Lososa je možné vařit, smažit, grilovat, ale také podávat syrového v podobě skvělého tataráku. Vynikající je také pečený losos.

Přeji dobrou chuť všem.

Veselé Vánoce!

Autor: Matyáš Maršálek

Redakce časopisu:

Adéla Horká

Anežka Hájková

Barča Michálková

Dominik Kovár

Eliška Vašíková

Emma Nikodémová

Filip Kunis

Justína Tlachová

Karolína Čuprová

Kristýna Pšovská

Ladislav Nosek

Martin Kremr

Matyáš Maršálek

Michal Křivák

Ondřej Humplík

Pavel Přikryl

Petr Chytil

Sára Anna Maděryčová

Tomáš Weissberger

Viktor Nešpor

VESELÉ VÁNOCE

PŘEJE

CELÁ 5. A 😊

